

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2020-01-17
Besvaras senast
2020-01-31

Till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2019/20:262 Karens vid ansökan om medborgarskap

Migrationsverket har en central roll för att värna Sveriges nationella säkerhet. Generaldirektör Mikael Ribbenvik intervjuades i Aktuellt den 29 november angående det faktum att Iraks tidigare försvarsminister al-Shammari fått svenskt medborgarskap med falsk identitet och dessutom lever på sjukpenning här.

Intervjun handlade delvis om ett regeringsbeslut från 2004 som stadgar en karenstid om 25 år för medborgarskap i de fall den sökande varit verksam i eller haft ett bestämmande inflytande över en organisation vars verksamhet innefattat systematiska, omfattande och grova övergrepp.

Ribbenvik hävdade att regeln inte tillämpas automatiskt bara för att en person varit general i exempelvis Saddam Husseins armé, utan att det i stället krävs ett individuellt ansvar för en viss gärning och att karenstiden främst rör personer som deltagit i organisationer inom säkerhets- eller underrättelsetjänst.

Migrationsöverdomstolen har tolkat regeln i två fall från 2007. Det ena handlar om en person som samlat in pengar och delat ut tidningar för samt varit politiskt aktiv i en terrorklassad organisation, det andra om en tidigare general i den afghanska säkerhetstjänsten. I båda fallen beslutade domstolen att 25 års karenstid skulle gälla.

Enligt domskälen räcker det med att personen har " varit verksam" i organisationen eller "haft ett bestämmande inflytande" över den. Domstolen noterar dessutom uttryckligen att "i regeringens praxis uppställs inget krav på att den enskilde själv ska ha varit direkt eller indirekt delaktig".

Det faktum att både regeringsbeslutet och praxis stöder sig på just deltagande i en organisation som begår omfattande och grova övergrepp, utan att ta hänsyn till den specifika typen av organisation (militär, underrättelsetjänst, terrorgrupp), gör att Ribbenviks påstående om att det krävs individuellt ansvar i det förevarande fallet och att den automatiska karensten tillämpas för organisationer inom säkerhetsunderrättelsetjänst saknar explicit stöd. Uttalandet måste ses som Migrationsverkets egen, mer restriktiva tolkning.

Statistik över antalet fall

Beslutsgrunder	2016	2017	2018	2019
FLER ÅN TVÅ GRUNDER	3	3	1	3
HAR EJ PUT	232	252	213	462
HEMVIST + IDENTITET	157	199	156	59
HEMVIST + VANDEL	22	27	20	6
HEMVIST + ÖVRIGT	11	7		5
HEMVISTVILLKORET 4 ÅR EJ UPPFYLLT	10	31	14	3
HEMVISTVILLKORET EJ UPPFYLLT	3955	4074	2707	2254
OKLAR IDENTITET	1137	984	1630	1545
VANDEL + IDENTITET	11	18	21	13
VANDELSVILLKORET EJ UPPFYLLT	1233	1340	1177	1046
VILLKOR OM 5 ÅRS VISTELSE I RIKET EJ UPPFYLLT (AUTOUTSK)	47	260	139	15
ÅLDER + ÖVRIGT		2		
ÅLDERSVILLKORET EJ UPPFYLLT	55	59	31	
ÖVRIGT	428	366	318	272
(tom)	9	10	90	519
VANDEL + ÖVRIGT			1	
ÖVRIGT + OKLAR IDENTITET			3	1
MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER				49
Totalt	7310	7632	6521	6252

Koden mänskliga rättigheter började användas av Migrationsverket i december 2019; innan dess fanns ingen säker statistik för i hur många fall regeln tillämpats. Även efter december 2019 kan fall där regeln tillämpas registreras under en annan kod. Det är med andra ord omöjligt för riksdagen att få en klar bild över regelns tillämpning.

Med anledning av detta vill jag justitie- och migrationsminister Morgan Johansson:

1. Anser ministern att den statistik som finns angående tillämpning av karensregeln är tillräcklig?
2. Bedömer ministern, mot bakgrund av det anförda, att reglerna när det gäller

karens bör ses över och förtydligas?

3. Är ministern i så fall beredd att utreda frågan, till exempel i ett tilläggsdirektiv till Medborgarskapsutredningen?

.....

Ludvig Aspling (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welander